

Практична робота № 11

Проблема компенсації дефекту

Мета: сформувати у студентів-магістрантів знання про сутність компенсації психофізичних дефектів у дітей дошкільного віку, ознайомити з основними механізмами та шляхами компенсації, виробити практичні вміння аналізувати можливості розвитку дитини з особливими освітніми потребами та добирати педагогічні методи, спрямовані на подолання чи пом'якшення наслідків дефекту.

План

1. Поняття компенсації психічних функцій. Два типи компенсації.
2. Проблема компенсації в межах індивідуальної психології А. Адлера.
3. Теорія компенсації психічних функцій за Л. Виготським.
4. Типи порушення психічного розвитку (дизонтогенезу) за В.В.Лебединським, їх параметри.
5. Погляди вчених на вирішення проблеми компенсації порушень на різних етапах розвитку корекційної педагогіки і психології.
6. Л. Виготський про соціальне виховання аномальної дитини.
7. Навчання та виховання дітей зі складним дефектом на сучасному етапі.

Робота зі словниками: виписати з дефектологічних словників сутність понять компенсація, компенсація дефекту, повна й неповна компенсація, надкомпенсація, удавана компенсація, субкомпенсація, декомпенсація.

Завдання

1. **Аналітичний блок**
 - Провести порівняльний аналіз: як проявляється компенсація у дітей із порушенням зору, слуху, мовлення та інтелектуальними порушеннями (таблиця 11.1).
 - Розглянути приклади успішної компенсації в історії педагогіки та сучасній практиці (на прикладі реальних кейсів чи описів).

Таблиця 11.1

«Дефект-Компенсація-Засоби педагогічної підтримки»

Дефект	Компенсаційні механізми	Педагогічні методи та прийоми
Порушення слуху		
Порушення зору		
Порушення мовлення		
Інтелектуальні порушення		
Комплексні порушення		

Завдання 2. Практичний блок

- Розробити індивідуальний план підтримки дитини дошкільного віку з певним порушенням (за вибором студента), спрямований на розвиток компенсаторних можливостей.
- Визначити педагогічні прийоми та вправи, які допомагають активізувати компенсаторні механізми (наприклад: використання жестів у дітей із порушенням слуху, розвиток тактильного сприймання у дітей з порушенням зору).